

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Z. M.**
zastoupený advokátem JUDr. Rudolfem Skoupým
sídlem náměstí Míru 142/88, 568 02 Svitavy

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**
sídlem Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Městský úřad Litomyšl (dále též „správní orgán I. stupně“) vydal rozhodnutí ze dne 1. 10. 2019, č. j. X, jímž byla obviněná z přestupku I. L. (dále též „obviněná z přestupku“) uznána vinnou ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. b) a přestupku proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bodu 4. zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále též „zákon o některých přestupcích“), za což jí byla uložena pokuta ve výši 8 000 Kč, povinnost k náhradě nákladů řízení v paušální výši 1 000 Kč, povinnost k náhradě škody ve výši 2 499 Kč a též povinnost nahradit poškozenému (žalobci) náhradu v řízení účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody ve výši 10 908,15 Kč.
2. K odvolání obviněné z přestupku vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí ze dne 8. 1. 2020, č. j. X, kterým podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že ve výroku I. řízení vedené proti obviněné z přestupku podle § 86 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“), zastavil, neboť spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněné z přestupku prokázáno. Ve výroku II. žalobci (poškozenému) nárok na náhradu škody nepřiznal a odkázal jej podle § 89 odst. 2 věty za středníkem zákona o odpovědnosti za přestupky s jím uplatněným nárokem na náhradu škody za poškozený mobilní telefon Samsung Galaxy J3 ve výši 2 499 Kč na občanskoprávní řízení u soudu; ve výroku III. nevyhověl návrhu žalobce na náhradu v řízení účelně vynaložených nákladů spojených

s uplatněním nároku na náhradu škody v tomto přestupkovém řízení ve výši 10 908,15 Kč a tuto mu ve smyslu § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 79 odst. 2 správního řádu nepřiznal.

3. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu podle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“). V ní zejména namítal, že ve vztahu k obviněné z přestupku nebylo namístě uplatnění zásady *in dubio pro reo*, a tedy nemělo být zastaveno řízení o přestupku. Žalobce má za to, že je aktivně legitimován k podání této žaloby podle ust. § 65 odst. 2 s. ř. s., neboť byl ve správním řízení v pozici poškozeného a osoby přímo postižené spácháním přestupku. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 60/2015-30, podle kterého byl navrhovatel přestupku za předchozí právní úpravy aktivně legitimován k podání správní žaloby, což žalobce analogicky vztahuje i na případ osoby přímo postižené spácháním přestupku, která podle nové právní úpravy musí dát souhlas se zahájením správního řízení.
4. Usnesením zdejšího soudu ze dne 17. 4. 2020, č. j. 61 A 5/2020-16 byla žaloba v části týkající se výroku o vině odmítnuta jako návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou podle ust. § 46 odst. 1 písm. c) s. č. s., ve vztahu k výrokům II. a III. žalovaného rozhodnutí krajský soud žalobu odmítl podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť proti nim žalobce neuplatnil žádné žalobní body. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2022, č. j. 8 As 28/2020-32 (rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz), neboť se zdejší soud nevypořádal s žalobní legitimací žalobce podle ust. § 65 odst. 2 s. ř. s. Krajskému soudu bylo uloženo, aby v dalším řízení posoudil, jak se liší původní úprava, ve které Nejvyšší správní soud aktivní procesní legitimaci podle ust. § 65 odst. 2 s. ř. s. navrhovatelům přestupkových řízení přiznal (§ 68 odst. 1 zrušeného zákona o přestupcích oproti § 79 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky) a zda je judikurní linie prezentovaná rozsudkem sp. zn. 10 As 60/2015 použitelná i za nyní účinné právní úpravy.
5. Jde-li o aktivní žalobní legitimaci podle ust. § 65 odst. 1 s. ř. s., krajský soud pro úplnost shrnuje, že je v tomto směru nepochybné, s ohledem na jednoznačnou a bezrozpornou judikaturu Nejvyššího správního soudu, že žalobce v daném případě nemá aktivní procesní legitimaci k podání žaloby proti rozhodnutí o přestupku v části týkající se výroku o vině podle ust. § 65 odst. 1 s. ř. s., což ostatně ve svém rozhodnutí Nejvyšší správní soud potvrdil (dále rovněž srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS, bod 84, či rozsudky ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 74/2018-40, a ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012-351, body 208 a 209).
6. Zbývá tedy posoudit, zda je žalobce aktivně procesně legitimován k podání žaloby podle § 65 odst. 2 s. ř. s. V této souvislosti je pak třeba zohlednit, jak se liší nová právní úprava účastenství (tj. zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky) oproti právní úpravě již zrušeného zákona o přestupcích (tj. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích).
7. Podle předchozí právní úpravy přicházela aktivní žalobní legitimace podle ust. § 65 odst. 2 s. ř. s. v úvahu u osoby navrhovatele (srov. již uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 60/2015-30, nebo dále rozsudky NSS ze dne 26. 2. 2015, č. j. 5 As 139/2014-21, č. 3217/2015 Sb. NSS, či ze dne 19. 10. 2007, č. j. 4 As 69/2006-103). Navrhovatel ve smyslu § 68 odst. 1 zrušeného zákona o přestupcích byl účastníkem řízení o přestupku, který lze projednat jen na návrh

a podle judikatury platilo, že pokud je poškozený zároveň navrhovatelem v řízení o přestupku, který lze projednat pouze na návrh, pak byl k podání žaloby i v části výroku o vině aktivně procesně legitimován podle § 65 odst. 2 s. ř. s.

8. Podle nové právní úpravy již nejsou v zákonem vymezených případech řízení o přestupcích zahajována na návrh, jak tomu bylo v minulosti, ale všechna jsou nyní zahajována z úřední povinnosti. Znamená to tedy, že za současné právní úpravy již nelze hovořit o kategorii navrhovatelů jako účastníků správního řízení. Nově je upraveno procesní postavení osoby, jejíž souhlas je podmínkou pro zahájení řízení o přestupku nebo pro pokračování v takovém řízení, a to osoby přímo postižené spácháním přestupku. Osoba přímo postižená spácháním přestupku se ale od navrhovatele liší zásadním způsobem, a to tím, že není účastníkem správního řízení. Její souhlas se zahájením řízení o přestupku nebo pro pokračování v takovém řízení není návrhem, jehož podání by mělo za následek zahájení řízení. Ačkoli může získat informace o řízení a skutkových zjištěních, které mohou být využitelné při vymáhání náhrady škody jiným způsobem než v adhezním řízení, nemá právo podat odvolání, neboť v takovém případě by se z ní fakticky stal navrhovatel.
9. Srovnáním staré a nové právní úpravy tak soud dospěl k závěru, že k podání žaloby je nadále aktivně legitimován (kromě obviněného z přestupku a vlastníka zabrané věci), pouze poškozený, avšak výlučně v části týkající se jím uplatňovaného nároku na náhradu škody. Vzhledem k tomu, že osoba navrhovatele byla z právní úpravy přestupkového práva bez odpovídající náhrady odstraněna a osoba přímo postižená spácháním přestupku není ze zákona považována za účastníka přestupkového řízení, nelze uvažovat o analogickém použití dosavadních judikатурních závěrů ohledně aktivní žalobní legitimace navrhovatele podle předchozí právní úpravy, který byl účastníkem přestupkového řízení a disponoval rovněž právem na podání odvolání.
10. Rovněž je třeba zmínit, že aktivní legitimace navrhovatele k podání žaloby byla odvozována z již odkazovaného ust. § 65 odst. 2 s. ř. s., který takový postup výslovně umožňuje pouze v případě osob, které měly postavení účastníka řízení, ve kterém bylo napadené rozhodnutí vydáno. Jak již ale bylo vysvětleno, osoba přímo postižená spácháním přestupku není účastníkem správního řízení.
11. S ohledem na uvedené má krajský soud za to, že judikatura prezentovaná rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 60/2015-30, již za nyní účinné právní úpravy není použitelná a z uvedených důvodů soud uzavřel, že ve vztahu k výroku I. žalobou napadeného rozhodnutí není dána aktivní žalobní legitimace žalobce ani podle ust. § 65 odst. 2 s. ř. s. Soud proto žalobu proti výroku I. rozhodnutí žalovaného odmítl dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.
12. Ve vztahu k výrokům II. a III. napadeného rozhodnutí žalovaného je dána aktivní žalobní legitimace žalobce, existuje však jiný důvod pro odmítnutí žaloby v této části.
13. Jak plyne z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS, žalobce je povinen ve lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu uplatnit alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.). V opačném případě soud žalobu odmítne podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

14. V předmětné věci žalobce vymezoval žalobní body toliko ve vztahu k výroku I. napadeného rozhodnutí, tj. brojil proti rozhodnutí žalovaného o zastavení přestupkového řízení vedeného proti obviněné z přestupku. Žalobce však neuplatnil žádný žalobní bod ve vztahu k výrokům II. a III. rozhodnutí žalovaného, kterými mu nebyl přiznán nárok na náhradu škody a s uplatněným nárokem byl odkázán na občanskoprávní řízení u soudu (výrok II.) a návrhu na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení nebylo vyhověno a tato mu nebyla přiznána (výrok III.) Na tomto závěru nic nemění ani námitka žalobce o tom, že byl postupem žalovaného zkrácen na právech, která mu náleží, tj. práva na náhradu škody – žalobce i touto argumentací totiž brojil proti výroku I. napadeného rozhodnutí, kterým bylo zastaveno řízení proti obviněné z přestupku, a proti žalovaným uplatněné zásadě *in dubio pro reo*.
15. Nejenže žalobce proti tomuto vypořádání krajského soudu nesměřoval své kasační námitky, ale navíc, což soud zdůrazňuje, sám absenci žalobních námitek ve vztahu k výrokům II. a III. žalovaného rozhodnutí výslovně v kasační stížnosti potvrdil.
16. Žalobou napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 14. 1. 2020. Dvouměsíční lhůta pro podání žaloby ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. (po posunu na nejbližší následující pracovní den dle § 40 odst. 3 s. ř. s.) uplynula v pondělí 16. 3. 2020. Teprve tohoto dne (navíc až po skončení pracovní doby soudu v 15:50 hodin) podal žalobce soudu prostřednictvím právního zástupce (datovou schránkou) svoji žalobu. Jak plyne ze shora odkazovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Azs 66/2017-31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS, žalobce si musí být vědom, že podává-li na konci lhůty pro podání žaloby žalobu bez tak podstatné náležitosti, jako jsou žalobní body, nemá automatickou garanci, že soud jej k odstranění této vady vyzve. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů, je-li ještě se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu včas, tedy ve lhůtě pro podání žaloby, doplnit. Žalobce v daném případě podal žalobu na samém konci lhůty pro podání žaloby, tedy v době, kdy již nebylo reálně v silách soudu vyzvat jej k doplnění žaloby, a to tak, aby žalobce nejpozději do posledního okamžiku dne 16. 3. 2020 vymezil žalobní body směřující proti výroku II. a III. napadeného rozhodnutí.
17. Žalobce uplatnil žalobní body pouze co do výroku I. napadeného rozhodnutí a jeho veškerá argumentace se odvíjela od tvrzené nezákonnosti tohoto výroku rozhodnutí. Žaloba proti výroku I. napadeného rozhodnutí však byla podána osobou neoprávněnou, a tudíž byla odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Ve vztahu k výrokům II. a III. napadeného rozhodnutí žalobce ve lhůtě pro podání žaloby nevymezil žádný žalobní bod. Jelikož žaloba byla doručena soudu jen těsně před uplynutím lhůty pro podání žaloby, soud již nebyl povinen žalobce vyzývat k odstranění vad žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. („Předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.“). Nemá-li soud s ohledem na okolnosti případu povinnost vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů, marným uplynutím lhůty pro podání žaloby se stává vada žaloby spočívající v absenci žalobního bodu neodstranitelnou a soud bez dalšího žalobu odmítne. Musí tak učinit podle § 37 odst. 5 s. ř. s., který je samostatným důvodem pro odmítnutí žaloby z důvodu neodstranění vad podání, byť s ohledem na okolnosti případu nebyla

vůbec vydána výzva k odstranění vad žaloby (srov. shora citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Azs 66/2017-31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2019, č. j. 5 Afs 366/2018-32, bod 20).

18. Z uvedených důvodů soud v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl žalobu žalobce proti výrokům II. a III. napadeného rozhodnutí žalovaného. Soud na okraj podotýká, že i kdyby žalobu proti výrokům II. a III. rozhodnutí žalovaného věcně projednal, tato by nemohla být úspěšná, neboť přiznat náhradu škody poškozenému a náhradu v řízení účelně vynaložených nákladů vůči obviněné z přestupku by bylo možno pouze v případě, že by ke škodě došlo v důsledku spáchání přestupku (srov. § 89 odst. 2 a § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky). Žalovaný však v daném případě dospěl k závěru, že obviněná z přestupku přestupek nespáchala, a proto řízení proti ní zastavil (žalobce není aktivně legitimován k podání žaloby proti takovému rozhodnutí, viz výše). Žalobci proto logicky nebylo možno přiznat náhradu škody ani v řízení účelně vynaložených nákladů vůči obviněné z přestupku. Z žaloby ostatně ani neplyne, že by (při nezměněném výroku o zastavení řízení proti obviněné z přestupku) žalovaný podle názoru žalobce nesprávně rozhodl o náhradě škody či o náhradě účelně vynaložených nákladů řízení – naopak, žalobce tvrzenou nesprávnost rozhodnutí o náhradě škody odvozuje toliko od jím namítané nezákonnosti výroku I. napadeného rozhodnutí týkajícího se viny obviněné z přestupku, kterou však soudu ze shora vyslovených důvodů nepřísluší přezkoumávat.
19. Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s., kde je stanoveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Pardubice 27. prosince 2022

JUDr. Petra Venclová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně